

Купченя Л. І.

Полтавський юридичний коледж
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого,
викладач

Правове забезпечення виробництва органічної сільськогосподарської продукції

Сучасному життю властиве переважання форми над змістом, що проявляється у різних сферах нашого життя. Не є виключенням виробництво та переробка сільськогосподарської продукції, споживачів якої повсякчас вводять в оману додаванням ароматизаторів, рослинних (пальмових) жирів замість молочних, гормонів для прискореного росту тварин тощо. Тому завданням держави є гарантування права людини на правдиву інформацію про якість та безпечність харчових продуктів, які надалі впливають на здоров'я громадян, зрештою на генофонд народу. У зв'язку з наведеним зростає значення налагодження в Україні виробництва органічної сільськогосподарської продукції та ефективна правова регламентація такої діяльності.

При цьому доцільно враховувати досвід інших держав. Так, В. Кайдашов пропонує обрати перевірену в Західній Європі та США модель ведення екологічного сільського господарства [1, с. 117] (його ще називають органічним землеробством, органічним виробництвом, екологічним виробництвом), стимулювати її впровадження в Україні та врегулювати відповідні суспільні відносини системою правових норм.

Професор А. М. Статівка визначає екологічне сільське господарство як систему господарювання, де різко обмежується або вилучається використання штучних хімічних добрив, хімічних засобів захисту і

регулювання розвитку рослин, хімічних кормових додатків і стимуляторів росту худоби. Воно повинно базуватися здебільшого на використанні біологічних прийомів і методів ефективного господарювання – сівообігу, органічних і зелених добрив, азотофіксуючих рослин, рослинних і післяжнивних залишків, спеціальній механічній обробітці ґрунтів, біологічних способів захисту рослин, селекції рослин тощо. Екологічне сільське господарство засноване на повазі до довкілля, підтриманні плодючості ґрунтів, збереженні генетичної різноманітності [2].

Слушність цього твердження впливає з аналізу системи міжнародного регулювання екологічного сільського господарства та досвіду інших держав. На цей час можна констатувати сформованість системи ведення екологічного сільського господарства у світовому масштабі. Учасники цієї системи дотримуються певних правил – стандартів виробництва (фермери і переробними органічної продукції); вимог до сертифікації (органи інспектування); правил акредитації (структури, відповідальні за підтвердження репутації інспекторів); вимог до маркування. Структурно система міжнародного регулювання органічного сільського господарства об'єднує чотири складові, а саме – фермерів і переробників, тобто тих, хто виробляє органічну продукцію; органи інспектування або відповідного оцінювання, які підтверджують, що виробники дотримуються певних правил; систему контролю за інспекторами, тобто систему їх акредитації (як правило, це урядовий або приватний акредитований орган або їх об'єднання, що засвідчують компетентність інспекторів і відповідність їх діяльності певним вимогам); підсистему маркування, яка є практичним результатом усього зазначеного вище і вказує покупцеві на те, що продукція виробляється згідно з наведеним механізмом [3, с. 56].

Відповідно до ст. 1 Закону України від 3 вересня 2013 р. «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та

сировини» виробництво органічної продукції (сировини) – це виробнича діяльність фізичних або юридичних осіб (у тому числі з вирощування та переробки), де під час такого виробництва виключається застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів (ГМО), консервантів тощо, та на всіх етапах виробництва (вирощування, переробки) застосовуються методи, принципи та правила, визначені цим Законом для отримання натуральної (екологічно чистої) продукції, а також збереження та відновлення природних ресурсів [4].

На виконання положень згаданого Закону прийнято низку нормативно-правових актів, як-то постанови КМУ від 31 серпня 2016 р. № 587 «Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) рослинного походження», від 30 вересня 2015 р. № 982 «Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) аквакультури», від 8 серпня 2016 р. № 505 «Про затвердження Порядку ведення Реєстру виробників органічної продукції (сировини)», наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25 грудня 2015 р. «Про затвердження державного логотипу для органічної продукції (сировини)» тощо.

Таким чином, виробництво органічної сільськогосподарської продукції в Україні врегульовано з урахуванням зарубіжного досвіду. Разом з тим при подальшій регламентації відповідної діяльності слід зважати на відмінність правових позицій ЄС та СОТ щодо екологічного сільського господарства.

Список літератури.

1. Кайдашов В. С. Адаптація законодавства України щодо безпечності та якості сільськогосподарської продукції до норм ЄС та СОТ. *Матеріали науково-практичної конференції*, (м. Луцьк, листопад 2009 р.). Луцьк : Волин. обл. друк. 2009. С. 397–401.

2. Статівка А. М. Сільське господарство України та його

інтеграція в міжнародні сільськогосподарські торговельні організації: проблемні питання. *Право України*. 2003. № 4. С. 42–45.

3. Шубравська О. Ринок органічної продукції та перспективи його розвитку в Україні. *Економіка України*. 2008. № 1. С. 53–61.

4. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини : Закон України від 3 вересня 2013 р. № 425. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. №20-21. Ст. 721.

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА»

29-30 вересня 2017 року

Харків - 2017

Правові засади ведення органічного землеробства: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (29-30 вересня 2017 року) / за ред. Шульги М.В. – Харків: «Доміно», 2017. – 246 с.

За зміст та якість матеріалів відповідальність несуть автори публікацій.